

РУСЛАН

Передплата
 за «РУСЛАНА» вносять:
 в Австрії:
 за цілий рік . . . 20 кор.
 за пів року . . . 10 кор.
 за чверть року . . . 5 кор.
 за місяць . . . 1-70 кор.

За границею:
 за цілий рік: зі щоденною
 висилкою 7 доларів, або 12
 рублів; з висилкою двічі
 а тижні 5 1/2 долара, або 10
 рублів; з висилкою що субо-
 ти 4 1/2 долара, або 9 рублів.
 Поодинокі числа по 10 сот.

Телефон Редакції ч. 1484. — Конто почт. щадниці ч. 98.704.

Виходить у Львові що дня
 крім неділь руских свят
 о 5 1/2 год. по полудни.
 Редакція, адміністрація
 експедиція «Руслана» при
 ул. Осолінських ч. 11. партер
 (Фронт від ул. Тихої). Експе-
 диція місцева в Агенції
 Соколовского в насажі Гаве-
 мана.

Рукописи звертає ся лише
 на попереднє застереженє.—
 Рекляманії неопечатані є
 вільні від порта. — Оголо-
 шеня звичайні приймають
 ся по ціні 20 с. від стріч-
 ки, а в «Надісланім» 40 с.
 від стрічки. Подяки і при-
 ватні донесеня по 30 сот.
 від стрічки.

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
 бо руске ми серце і віра руска.» — З Руслановкх псалмів М. Шашкевича

„Galicyjscy Rosyanie“.

(X) Під таким наголовком львівський „Przegląd“, котрий у 80. ч. подав був обору наших москвичів п. з. Starorusini X. W. W., (ми її обговорили в ч. 70. „Руслана“), помістив в 90. ч. мов би відповідь статтю якогось безіменного б е з с т о р о н н о г о обсерватора. Цікаво буде для наших читачів познакомити ся з ходом гадок сеї справді предметово написаної статі.

Признає сей обсерватор оборонцеви Starorusinów X. W. W., що Українці (католики і некатолики) мають спільну основу — „українську ідею“, подібно як москвичі (схизматики і ультракатолики) «істинно-руську ідею». На українських зборах, концертах, у відчитих прославляє ся всяких «еретиків», як каже X. W. W., алеж так само й на «староруских», відповідає обсерватор, з тою тільки різницею, що там виславляють переважно західно європейських (ми додамо — се роблять радикали і соціялісти), а москвичі виславляють «істинно-руських».

Обсерватор сам був свідком відчиту якогось «онеші», котрий апотеозував усіх «руських» знаменитости, перед численно зібраними «старорускими» священиками, що слухали сего з відчиненими ротами, бо був виголошений (незрозумілим мабуть для них) літературнимъ языкомъ. І в «руської літературі», якою величають ся всі „Starorusini“ (а між ними й священики), єсть більше противних христ. догмам творів, як Шевченкова „Марія“. А додає обсерватор, що Шевченко не був українським священиком католицким. А колиб усі

поступали після рецепти X. W. W., то треба би осудити богохульниками всіх гетів, навіть так глибоко релігійних, як Міцкевич (ми наводили в 70. ч. голос „Przegląd-a Polsk. — про Словацкого).

Обсерватор, зазначає дальше, що в українських часописах (крім радикальних і соціялістичних) находить не раз дуже різкі річи, але не противні катол. догмам, а радикальні і соціялістичні та анархістичні писаня є в усіх народів і у Москалів.

Дальше вказує обсерватор на се, що є між Українцями радикали, соціялісти й може анархісти, але ніякий український священик не належить до них, і не похваляє (прот.вно ведуть боротьбу проти них в „Ниві“, „Основі“, в „Руслані“, в „Місіонарі“, в окремих брошурах, як о. Садовского проти академ. молодежи з нагоди віча анти-релігійного — Ред. Русл.). Тимчасом майже кожний священик „русско-народной партії“ не симпатизує з Василями (многі їх ненавидять), а вже Василям не можна закинути нічого протикатолицкого.

Кожний селянин москвофіл, каже обсерватор, вважає православіє висшою і ліпшою вірою як католицку і кажуть, що се властива „історическа русская религія“, а унія, — накинена так, як фонетика. А навіть священики-москвофіли, коли вже не прихильні, то бодай не противні православію (один казав єму: „Богъ єсть непонятый і дѣйствительно не можна рѣшиться, по которой сторонѣ правда“).

Обсерватор не перечить, що серед т. зв. „староруских“ священиків може найти ся і ревний католик і що многі з них не думають о пропаганді православія (бодай доки Галичина при Австрії) і дивнікар-

ство москвофільське часом plus catholique que le pape..

Признає, що й між Українцями є православні (Грушевский, Василько і ин.), але що иншого належати до релігії змалку, а що инше переходити на православіє і пропагувати єго, коли перше належало ся до катол. віри, і було питомцем а навіть священиком, а такими можуть повеличати ся лише москвофіли (Мончаловский, Наумович, др. Марков, Крохмальний, Красицкий і ин.). Нераз лучає ся, що виключений з семінарії питомець стає православним і так змінює ся єго ультракатолицке серце.

Наостанку зазначає обсерватор, що вислів Starorusini є невідповідний, бо є лише Русини-Українці і Рускіє (Москалі) галицькі. Сі останні признають єдність народну з Москалями і ділять ся на два табори, один старший і менше смілий (властиво обережнійший — Ред. Русл.) під проводом д-ра Короля (тих вже небагато) а другий молодий під проводом Дудикевича, Сеніка, Маркова і руской маладьожі, що накликає до зірваня з рутенством (Королівці також не хотять бути Рутенами себто Русинами). „Голосъ Народа“ (прищипка „Прик. Руси“) визнає селян, щоби в конскрипції писували ся яко рускіє. Москвичі ненавидять не менше Поляків, але прикривають се плащиком „общеславянской“ приязни, зшитим нитками власного інтересу, на облудній підшевні, а під сим плащем криє ся „істинно русская сокіра“ страшнійша від гайдамацкого ножа. Українці не числять на нікого (на Вілюся трудно числити так, як москвофіли числять на русского царя). Галицькі москвичі ховають свої чорносотенні палки і сокири на ліпші часи, щоби здобути певнійший

О. П. А. Шеган (P. A. Sheehan).

Мій новий сотрудиник.

Оповіданє із записок ірландського пароха.

Переклав Володимир Держирука.

(Дальше).

Рано, коли ми приходили до хатини, крапав густий, дрібний дощик. При вході до задимленої хати стрінули ми найперше Бітру Кампіон, загорнену в довгий неперемакальний плащ; вона молила ся на вколішках на заболоченій підлозі. Що правда: добрі люди підстелили їй мішок під коліна.

Не здивував ся я, дивлячи ся на сей гарний образ; бачив я вже нераз панну Кампіон на богослуженях в селянських хатах. А о. Летбі відступив ся в зад і поглянув на мене. Я удав, немов не бачу й пішов до другої кімнати сповідати.

Теленьканє малого дзвінка звістило мене, що в сусідній кімнаті відправляєть ся служба Божа. Вкінци скінчив я сповідати. В сусідній кімнаті скінчило ся, як думаю, також богослуженє; я придивляв ся образкам, розвішеним по стінах спальні, коли нараз почув я гнівний голос о. Летбі:

— Сейчас на вколішки! Чиж не маєте пошани для Того, Котрий перед хвилию дав вам

своє Тіло й Кров, котрий перед вами тут є на престолі?

Люди підвели ся із землі в хвили відмовлення останньої молитви. А се вразило о. Летбі, що, як опісля я дізнав ся, мав особливу почесць для Пресв. Тайни Евхаристії.

По сніданю в убогій хатині вертали ми болотом, серед безнастанного дощу, до воза. Сотрудиник був чогось задуманий, вкінци зняв капелюх, отряс його з дощу і сказав:

— Лучила ся прикра подія. Отець парох чули певно, що я гнівливо закричав; се мене розгнівало, що люди підводять ся із землі сейчас по св. Причастію, хоч не раз я говорив їм о пошані, належній для сеї св. Тайни.

— А ви запримітили, на чім вони клячали?

— Знаю, що не на шовках.

— Так, не на шовках, а на камінцях і то острих камінцях! А знаєте як довго вони клячали?

— В часі служби Божої?

— Ні, — одвітив я, — і в часі підготовляваня до сповіди і в часі сповіди а опісля підчас богослуженя. Як прикре таке клячанє, мав я раз доказ, коли сповідав в хаті, вигідно біля печи. „Отче духовний, — закликав нараз сей, що сповідав ся, — дозвольте мені, на милість Бога, підложити шапку під коліна, бо не видержу!“

Мій сотрудиник щиро засміяв ся.

Вкінци вийшли ми на дорогу і сіли на віз.

В часі їзди скористав я в мовчанки і забажав дати йому малу науку.

— Дорогий отче! — заговорив я. Найголовнійшою основою ірландського житя є qujeta non movere. Коли положите палець на річ, що видаєть ся безсильною й нешкідливою, ся річ зірветь ся, засичить й плюне на вас, а ви будете мусіти лічити рану, як не хочете дїждати ся поганих наслідків. У нас, в Ірляндії, кожний дивить ся на суспільні справи із своєї точки погляду. На один предмет звернених є сотки зеркал, а кожде з них бачить сей предмет в иншій освітленю, а кождому здаєть ся, що лиш його образ є правдивий. Готові навіть о се поборотись.

— Даруйте, слухаю уважно, здавало ся однак мені, що отець парох сказали, неначеб то зеркала мали очі й готові були із собою борбу вести. Такі річи бачив я тільки на малюнках в гумористичних часописах.

— Жартуйте собі, отченьку! Не бажав я сего сказати. — Закликав я. — Маю на думці руки, що держать зеркала.

— Даруйте, — одвітив, — що перебиваю, та я є пуританином що до мови.

Признаю ся, що мене сі слова трохи вколоти. Відний о. Том не переривав ніколи, як я заговорив до нього. Зітхав і повторяв: „Так, так, розумієть ся!“ або: „Cui bono, cui bono?“ Я рішив ся відложити науку на пізнійший час, та сотрудиник відозвав ся нараз:

грунт під ногами. А замість Франка, Будзюновського або Драгоманова імпонує їм: Намович, Мончаловський, Дудкевич, Добрянський, Пуришкевич, Евлогій і всі чорносотенні лицарі, котрих окликом є „палкою в лоб усякому, що не признає єдиною, неділимю Русю, одного царя и одной вѣры“.

Др. Авг. Еггера.

бл. п. Епископ в Ст. Галлен.

Клір а алкогольне питанє. *)

(Переложив з дозволу спадкоємців автора і накладні Гердера сьвящ. І. Плавюк.

„Ты убо злопостражди яко добръ воинъ Исусъ Христовъ“.
(II. Тим. II. 3.)

Вчєсєспїиші Отці!

Исус Христос поручив Вам, яко сьвященикам, Своє Евхаристичне Тїло, а яко душпастирям Своє містичне Тїло. Коли ваші збори після дотеперїшних викладів мали на ціли заохотити Вас до достойного обходженя з Исусом в прєсвятий Евхаристїї, то менї припоручено показати Вам нинї одну велику рану на містичнім Тїлі Христа, що походить з надуживаня горячих напоїв. Я маю нинї зобразити обовязок душпастирів і подати середники, як тому злу зарадити. Вповні відповів би я своїй задачі, наколиб я подав вичерпуючу відповідь на алкогольне питанє і то не силою своїх слабих слів, але силою правди. Але що моя промова буде коротка, то й мовою цілю є скромне бажанє. Вдоволю ся тим, коли кождий з моїх Всєчєсних слухачів набере того переконаня, що алкогольне питанє є превеликої ваги, що кождий душпастир обовязаний єго розсліджувати і звертати на него бачну увагу в душпастирствї.

Свої гадки навязую до слів Апостола Павла до Тимотея: „Ты убо злопостражди яко добръ воинъ Исусъ Христовъ“.***) Сї слова Апостола дуже відповідають нашому предметови. Борець єсть на то, щоби боров ся, а борба має перед собою ворога. Вперед придивїм ся добре неприятелеви і після того розважємо прикмети доброго борця.

I.

Подумайте про се, що ваша вітчизна знаходить ся в такім положєнню, як се було Ізраїльтянам за часів судїїв, коли їх угнітали хоробрї Филїстїми. З мечем і огнем впадає щорічно ворог до краю, убиває тисячі-тисячі людїв, ширить великі пожєжі, розносить пошєсти, закопує добробит, добрі звичаї і релїгїйність. Яка розпука огорнула би всіх, як би треба було довше зносити таке нещастє. І дійсно нищить нас такий ворог, що спричиняє такі спустошеня, лише се є внїшний ворог, але народи изволили єму

— Говорїть далї, отче парох. Се було дуже интересне. Ви говорили саме про прикмети зеркал.

Почув я в тих словах щось квасного, тєму одвїтав йому ще бїльше остро:

— Мусите отченку, багато, багато научити ся, поки доживте сивого волоска й морщин. А як хочете задержати як найдовше чорне волосє й гладке лице, то памятайте, отченку: *quieta non movete*. Ось і сї слова примїняю також проти забобонів. Будете, отченку, бороти ся цілими роками, нїм знищите віру в опирї, вроки і т. д. І що з того, відберете, отче, народови його поезїю а лишите саму прозу житя. А притїм виробите, отче, в нїм охїту задивляти ся на всьо критично, а для народу нема вїчого гіршого. Впрочїм пощо говорити про се, коли ви ще сєго не розумїєте!

— Чому-б нї, розумїю все, що ви сказали, дуже гарне, та даруйте за слова, підшите браком відваги. В кождїм случаю побачимо!

(Дальше буде).

розрости ся в своїм власнім лонї. Сей ворог то алкогольїзм. А що я сєго слова изза єго короткостї частїйше уживаю, то замїчаю: „Альcoholїзм се збір тїлесних, душевих і моральных шкїд, що повстають наслідком нармїрного уживаня алкоголью чи то в суспїльности, чи в особєности в поєдинокїх верствах“.***)

І найбільше жорстокий ворог не може тїлько пошкодити народам, що алкогольїзм. Позвольте, що подам кїлька афористичних замїток. Самих лише Нїмцїв нищить сей ворог рїкрічно на пївтретя мїліярда марок. А що сказати о всіх європейских народах? Англїйскї товариства для обезпєки доказують, що на 26, 20 тижнів слабости умїркованих (пьяків в правдивїм значїню слова у Англїї не приймають до обезпєки) припадає у віддїлі тверезих лиш 7'48, тож майже чотири рази менше тижнів слабости. А хто счисляє тижні слабости спричиненї алкогольїзмом у всіх краях, хто счислить суму страченої через него сили до роботи? — На підставї статистичних даних умирав кождий девятий чоловік з наслідків пиянства в 15 бїльших швайцарских мїстах в роцї 1893. Зробїм з сєго заключєнє на ширші круги, то бачимо, що алкогольїзм яко убїйник звалює рїкрічно половину армїї мужчин в силї віку.

Після др. Bode переступає через алкоголь, около 150.000 Нїмцїв державні закони і підпадає карї. Яка сумна послїдовність випливає з сїх переступств людских законів на число переступств Божого закона, яких причиною алкоголь. Відздайте шпиталї, приюта для бідних і свїт, доми поправи, умово хорих, епілєптиків і т. д. а стрясєте ся перед спустошенєм, якого причиною алкогольїзм. А ті наслідки, що нас яко душпастирів повинні ще бїльше обходити, занєпад християньского родинного житя, захитанє добрих звичаїв, занєпад релїгїйного житя — не дадуть ся виписати яко статистичні данї. Але я думаю, що вам добре відомє всьо спустошенє а то з ваших душпастирских замїток і що ви переконанї, що алкогольїзм не єсть лише в'рогом добробити і адоровля, але і ворогом релїгїї і моральности, як не менше ворогом душпастира в єго душпастирствї. З сєї причини не буду бїльше запускати ся в зображенє нужди з алкоголью, лише позволю собі з иншої точки погляду вказати на ті наслідки, які уявлять ся нам ще в поважнїйшїм змислї.

Так як тепер має ся справа з алкогольїзмом, так она не лишить ся. Або треба її здавити, або він ще бїльше зростє і буде погубнїйший. Такі рїчи не знають застою. В р. 1840 вироблено у Швайцарїї 50.000 гектолїтрів пива, а в роцї 1894 вже 1,521.000 гектолїтрів, иншими словами: в 54 роках витвір помножив ся бїльше як трицятикратно. В Нїмєччинї зросло ужиткованє алкоголью протягом 6 лїт, 1886—1892 о 800 мїлїонів марок, Французи зужитковали в р. 1840 на голову 1'45 лїтра, тепер 7 лїтрів горївки на рік, до того ще 123 л. вина, 23 л. пива і 22 л. яблочника.***) Тож можна сказати, що всюди шалєвий зрїст в уживаню алкоголью. Хто здержить сєй поступ? Чи можна єго взагалї здержати? Як справа буде так поступати, як до тепер ідєть, в короткїм часї сї страшні числа будуть ще страшнїйші, а природна річ, що і в рївнїм відношеню будуть зростати страшні наслідки уживаня алкоголью. А се станє нам тим яснїйше, коли розважимо алкогольїзм в єго причинах.

(Дальше буде).

*) Поборюванє алкогольїзму стало нинї не тїлько духовним питанєм великої ваги, але також і суспїльним. Нашє духовєнство осягнуло в тїм напрямї вже значні успїхи, а через те підносять ся і моральність і добробит нашого народу. Однак ми ще далекї від того, щоби боротьба була вже покінчена. Треба ще багато ревности і заподлиности, щоби побїда була наша. Думаємо зробити добру прислугу справї, подаючи перекладом замїтну розвідку бл. п. єпископа д-ра Еггєра, котра буде добрим порадиником і складаємо тут подаку Хв. Накладні Гердера за дозвїл перєладу і Вп. о. катєхитї Плавюкови за єго труд. — Рєд. Русл.

**) II. Тим. II. 3.

**) Dr. Baer: Der Alkoholismus. Berlin.

****) З того часу зросли сї числа на некорїсть алкогольїзму. Перєсїчне зужиткованє пива вносивь в Швайцарїї 1891—1901. 1,899.927 гект. на рік.

Полїтичний огляд.

Австро-Угорщина.

Б. мїністер др. Жачек виголосив в Народнїм клубї моравских народоцїв промову про полїт. положєнє сучаснє. Вказав він на розчарованє, яке приє народний парламент, в котрїм ще заострили ся національні спори. Найбїльше завєли ся в надїях Чехи, котрі сподївали ся скріпленя своєго впливу в державї. По короткїм урядованю бар. Бєка упав вплив Чехів низше, як давно вже перед тим! В парламентї сподївали ся Чехи здобути провіднє становищє, тимчасом роздроблюють свої сили на дрібні супєрєчки, змїняючи чисто опозиційну форму без великих, ясно витичєних цїлей, нараженї на підзори инших стороанїцтв, а часто незрозумїлі м.ж своїми.

Причиною сєго змїнї напряду чєскої полїтики, роздробленє на сторонництвє, що себе обопїльно ненавидять і перєслїдують дитячими намаганями і напастями.

Треба би втягнути нардї до участї, але перед тим повинні сторонництвє зробити лад мїж собою і витичати собі ясну цїль, щоби практично прист,пити до рїшеня нїмєцко-чєско-го питаня і поставити Нїмцям ясну позитивну програму, котра обняла би оправданї домаганя обох народів, не розриваючи єдности краю. Др. Жачек має очивидно на думцї плян висловленїй в Centrum про народну автономїю без нарушеня цїлости Чєх. Але можна сумнївати ся, чи схотять єго послухати ті, котрим все инше на думцї, як національнє питанє.

Гр. Тїсса веде дальше виборчу агїтацію і в Керменд виголосив промову, в котрїй зазначив, що Угорщина повинна бути тивко злучена з Австриєю, щоби могла обезпечити свою народну самостїйність. Лише з Австриєю може бути Угорщина великою державою могочою а без неї була би відорваною слабою балканьскою державою без значїня. Угорска народність може удержати ся лише при Австрїї. Коли ухвалюємо новобранцїв, робимо се не для Австрїї а для себе і перед свїтом заявляємо свою хоробрїсть.

До сєї промови примїчає Reichspost, що она дуже гарна, але timeo Danaos.

Щє виборї в Угорщинї не розписанї, а вже маємо крївавї жертви. В громадї Сєпляк на мадарско-румуньскїй границї не хотїли селяни допустити вїзду кандидата, ославленого Маркуса. Жандарми стрїлили до селян, котрі не допустили Маркуса і смертно ранили кїлька осіб. Страшний почин виборчий.

В понєдїлок рада мїністрів в Будапєштї занимала ся виборчими справами а вчєра виїхав гр. Куєн-Гедєрварї до Відня, щоби моварєї подати звїт про бїжучї справи і приготовленя до виборів.

Заграница.

Англїйска низша палата ухвалила резолюцію, в яких домагає ся обмеженя прав висшої палати, а зглядно цїлковитого єї обезсилєня. Зближає ся отже рїшаюча хвиля в конституційнїм спорї, бо колиб сї резолюції здобули собі значїнє закона, тоді висша палата втратила б весь свій вплив, а стала лише дорадним тїлом. Наслідком сєго був би отже цїлковитий перєстрїй дотеперїшної системи о двох палатах на систему о одній палатї. Позаяк одначє палата лордів не хоче уступити добровільно, а заповїдає боротьбу з тими революциями, правительство Asquith-a, предвиджуючи відмовну ухвалу палати лордів, рїшило ся в справї проєктованї змїни конституції відкликати ся до помочи самої Корони.

Король находить ся отже в дуже прикрїм положєнню, бо вимагають від него, щоби покинув своє дотеперїшнє констатувєнє становищє понад сторонництвєми, а станув по сторонї одного з них. Колиб король станув по сторонї консерватистів, то сторонництво лїберальнє, яке останнїми часами вельми зрадикалізувало ся, моглоб перемінити ся легко в рєпубликанськє. До сєго не може король нїяк допустити, але з другої сторони не може дїлати в користь напряду, за котрим не стоїть, як виказали останнї вибори, бїльшість населєня. Отже король не згодить ся, здає ся, в разї відкиненя палатою

льордів радикальних резолюцій на зломане їх опору іменованам цілого ряду ліберальних парів, а радше зробити се зависимим від нових виборів, то є, згодить ся на бажане радикального сторонництва тоді, як нарід заявить ся значною більшістю за обмеженням прав палати льордів.

В разі побіди консервативів спинено би розвій радикального напрямку, в разі побіди радикалів був би зломаний раз на все опір консервативних живел. Але є ще одна можливість. Колиб нарід і сим разом не відповів ясно і рішучо на поставлене собі питанє, тоді може дійти до злуки уміркованих груп правиці і лівиці, а неминучим був би розлом серед ліберального союзу, що вже нераз грозило ему в часі теперішньої парламентарної сесії. Повсталаб отже коаліція, якаб різко відграничала ся від радикалізму правиці і лівиці, а змірялаб до згублення крайних напрямів внутрішньо-політичних і внутрішнього сконсолідованя держави, загроженої із ваї на своїм всесвітнім становищі.

Державна рада.

Засіданя держ. ради мають тривати аж до середи, а відтак буде коротка перерва на руский великдень. Як „Centrum“ звіщає, правительство старає ся для переведеня податк. реформи приєднати Слав. Єдноту і в тій цілі веде з ними сторонництвами переговори. Здає ся, що умірковані сторонництва Слав. Єдноти прилучать ся до більшости і тим способом сей союз розбив би ся, бо розлом в тім союзі стає з кожним днем що раз більший.

Ческі радикали ухвалили хватити ся знов найострійших способів, щоби ударемнити сталу реформу регуляміну, а колиб інші ческі сторонництва їх не поперли, підуть они самі на власну руку.

В комісії фінансовій п. Штайнвендер зазначив, що треба би тимчасово впровадити часть нових задуманих податків. Для скоршої полагоди податк. реформи треба би вилучити ті податки, котрі ще спірні (від вина, мінер. від, і содової та „кавалерський“ податок), а перевести підвишку особ. доход. податку вгляданє в рахунк. книжки. Замість загальної реформи спадкового податку наразі підвишити его тимчасово. Підвишка доходу від горівки має бути переказана краям. Ончул зазначив, що не тільки споживники горівки але й пива повинні бути потягнені до покриття держ. недобору.

На вчорашнім засіданю посол палати в дальшій розправі над служб. прагматикою промовляв п. Петрушевич і повитав предлогу яко знак доброї волі правительства в змаганю до уладженя відносин, а особливо висловив радість по причині знесеня тайних кваліфікацій і що до дисципл. постанов. Однак вартість тих постанов упадає через нові обмеженя. Русини не можуть згодити ся на обмеженє горожанських прав урядників, поки правительтво веде неприхильну для них політику. Урядники не мають впливу на склад кваліфікаційної і дисциплінарної комісії, а в руках правительства остає дальше власть переносеня „задля службових зглядів“, котрі особливо в схід. Галичині є щоденний явищем. В захід. Галичині є 1.300 руских урядників там перенесених, коли в східній часті є околиці, де нема ані одного руского урядника. Правит. предлога вдирає ся в приватне житє урядників, унеможливає їм оборону і відбирає право вношеня петицій. Жаль, що й учителів не обнято сею предлогою. Задля тих обмеженє Русини не можуть голосувати за законом.

П. Вальднер (нім. люд.) виступив проти влученя судив до сеї предлоги.

По промовах Ствертні, Котляржа, Піттоко і генер. бесідників Глекля і Шміда відослано предлогу до комісії і ведено дальшу розправу над внесєнем Вуковича про дальш. велівницї.

Слідуюче засідає нині о 11. год.

Хросимо відговити перегламу.

Новинки.

— **Календар.** В п'ятницю: руско-кат.: Євсихія; римо-кат.: Сотера і Коля. — В суботу: руско-кат.: Терентія, Лазаря; римо-кат.: Войтіха єписк.

— **Честь заслугі.** Черновецький „Народний Голос“ пише: О. Келестян Костецкий, гр.-кат. папорок, декан і совітник консисторіяльний в Чернівцях, сьвяткує в сім році 25-літній ювілей своєї душпастирської праці в столиці Буковини. З тої нагоди постановила українська черновецька громада (без ріжниць віроісповідань) урочисто відсвяткувати сі роковини, аби в той спосіб заявити високоур. ювілятові свою вдячність за его заюпадливу патріотичну діяльність головню між руских міщанством в Чернівцях. Відповідно до бажаня ювілята, аби се сьвято в его честь обмежити як найбільше, черновецькі Русини подають отсе до відомо всего нашого загалу, що сю урочистість справді обмежено лиш до відслуженя сьвяточного богослуженя, яке відбуде ся в четвер (21. с. м.) о 11. годині перед полуднем в черновецькій гр.-кат. церкві. Поза сям постановлено оснувати з добровільних складок „Фондацію ім. о. Костецкого“, з якої користала би діточа укр. захоронка в Чернівцях.

— **Рускіє богослови.** „Прикарп. Русь“ (ч. 165.) доносить, що з нагоди останних вишів на університет „рускіє воспитанники“ духовної семінарії у Львові подали в родоводах, що є народности „русской“ а для поясненя додали ще „nation russica“ (бо над ними в колиці співали мами „Дубинушку“; аякже). За се — каже „Прикарпатская“ — о. ректор Жук „помішалъ у ім „приєму въ университетъ“ і доіс про се ординарїатові. „Какъ отнесутся высшія власти къ этому вопросу неизвѣстно“ — кінчить „Прикс.“ і дивує ся, як можна так поступати з молодими... Наумовичами і Крохмальними та тим подібними перекинчиками. Отже львівська дух. семінарія, на погляд „Прикарпатской“, має виховувати православних батюшків, з котрих одні поутікають за кордон російский, або до Америки, а другі будуть тут проповідувати православє. Хто „natione russica“ най йде відразу „в свой Суздаль“ студіювати теологію!

— **Відкинене ческого рекурсу.** З Відня доносить: Рекурс внесений Чехами проти замкненя ческого „Народного Дому“ в XVIII дільниці Відня, намісництво відкинуло.

— **Буря з громами, зливою і градом** перетягнула в ночи з понеділка на вторник понад Ярославом. Грім ударив в ратушеву вежу і запалив деревляні части вежі. Сторож, що тоді сповняв службу на вежі, уцав легко ранений громом, але мав ще тільки сили і сьвідомости, що збіг на долину і доіс про вибух огню, який зараз загашено. Від грому мало згоріли також кілька хат в сусіднім Мунині і за Висоцьком. Буря з градом повибивала по домах багато шиб. Оттак зачинає ся сегорічне літо. У Львові нині падав також дрібновий град.

— **Ще один шпігун?** Львівська поліція арештувала оноді 30-літнього Станіслава Соколовського, підозрілого о шпігунство в хосєн Росії. Соколовский прибув до Львова з Варшави перед 1½ роками і був вперед співробітником „Гоїса“ а потім Dziennik-a polsk-ого. Яко газетяр поробив знакомства в кругах польских товариств і знайшов всюда довіра. Однак, коли з днешнякарства его видалено, він все являв ся на ріжних зборах і робив нотатки. Через се унало на него підозріне, що він є шпігуном варшавської охрани. Тоді Сок. шєв зі Львова і явив ся тут знова недавно саме тоді, як приїхав з Варшави один з его давних знакомих з жінкою. Соколовский був ему винен 1.000 К, тому прибувший врадував ся, коли побачив свого довжника і взяв его на вечеру. По вечері поїхали всі троє на прохід в напрямі Вивник. В фякрі сяділи Соколовский з жінкою свого знакомого, а муж на кізлі коло погонича. За рогачкою муж оглянув ся і побачив, як Сок. ділував его жінку. Озлоблений сям набив Сок-ого і своєю жінку, а коли Сок-ий утівав, стрілив за ним з револьвера. Аж по повороті до Варшави доіс він львівській поліції, що Сок-ого шукає варшавська поліція за крадіж 6.000 рублів і т. п. Львівська поліція підозріваючи Сок-ого також о шпігунство, арештувала его і відставила до вязниці карного суду.

— **Молодеча глупота.** Кур. lw. доносить, що за адвокатским конципієнтом з Рави рускої Михайлом Солодухою, львівський суд розписав

стежні листи як за дефравдантом. Солодуха мав посередничити при купні одного майна за винагородою 17.000 К. На то дістав від продавців 900 К задатку а на решту вексель. Купно розбило ся, а Солодуха векселі зреалізував і пропав. Ті, що знають Солодуху (селянський син з Равщини), оповідають, що є се хлопець дуже талановитий і міг бути добрим адвокатом. В останніх часах бачено его у Львові, як розмітував гроші як полу, їздив І-ю клясою до Відня і т. п, а всім говорив, що заробив 40 тисяч на парцеляції. Мавш тепер парцеляцію! Шкода его батька, сьвідомого селянина-патриота, що через легкодушність сина тільки сорому тепер наbere ся.

— **Взлет „Блеріота“** на кульпарківських полях має відбутися завтрішної п'ятниці о 4½ год., если буде догідна до лету пора. Взлет буде заповіджений червоно-білими фанами на політехніці і на готелю Жоржа. Нині рано мала бути на янівських оболонях проба завтрішнього взлету. Явили ся представителі військовости і праси, але не прийшли ті, що мали літати. Скандал!

— **Моральність „сиямских сестер“.** В ческій прасі а також між всіма Чехами викликала сензацию пригода, яка стрітила „сиямські сестри“ родом зпід Табора в Чехах. Як звісно, ті сестри є зрослі з собою боком і на тім вибрику природи роблять інтерес, показуючи ся по цирках і кольосеях. Оноді одна з тих сестер породила дитину, а друга каже, що нічого не знала про стан сестри. Коли часошиси рознесли вістку про народини, зголосив ся телеграфічно яко батько дитини бувший імпресаріо „сиямских сестер“. Здавало ся, що справа вже скінчена. Аж ту прийшла друга телеграма від секретаря імпресарія з заявою, що він є батьком дитини. Справа стала ся гумористичною але і сумною, бо можливо, що ще хто з окруженя „сиямских сестер“ признаєть ся до батьківства їх сина.

— **Велика крадіж дорогоцінностей.** З Будапешту доносить: Дня 7. с. м. доіс тутешній поліції приїхавший з Парижа ювілер Амандон, що недалеко двірця західної велівниці у Відні скрадено ему дорогоцінності, вартости около 100.000 К. Отже будапештєвська поліція одержала вчеравість з Фоґарача, що якась Марія Лібман хотіла заставити за 10.000 К дорогоцінності, варті 50.000 К. Поліція каже, що тотя Лібман приїхала з Румунії зі своєю сестрою назвиском Лерхер і була в дуже прикрих відносинах аж до часу, коли до неї навідав ся якийсь пан, літ 35 і якась пані більше менше в тім самім віці. Від того часу обі женщины зачали жити в великих вигодах і достатках. Будапештєвська поліція набрала того підозріня, що ті дорогоцінності походять з крадежі у Відні і повідомила о тім відєвську поліцію.

— **Вибух кітла.** В фабриці сірників гр. Пальфіого в Сеґедині пук котел, в яким варено мішанину на головки сірників. Вибух був страшний. Котел, ваги 8 метр. сотнарів, вилетів в гору на 20 м високо і завалив стелю. Варена в нїм мазь розлила ся потоками по фабриці і горіла як в вулькані. При тій катастрофі згинуло на місци 12 робітниць і 1 робітник, 17 дівчат і 1 робітник дуже тяжко попарили ся, а 30 осіб потерпіли лекші рани. З поранених померло в шпиталі ще 5 осіб.

— **Комета Гелєя.** Вчорашнього дня 20. цвітня о 5. год. рано комета Гелєя минула присоняшну точку, значить, найшла ся в місци найблизше сонця і від сеї хвилі віддало ся від сонця, а наближує ся до землі. Тепер комета є віддалена від сонця 12 мільонів миль, а від землі около 24 мільони миль. Рівно за місяць, 20. мая будемо мати комету найблизше землі. Того дня буде она віддалена від нас всего 3 міль миль. Два дні перед тим, се є 18. мая, досьвіта найде ся на а земля в хвості комети, але лише в тім випадку, если той хвіст буде довгий на 3 мільони 100 тисяч миль і грубий на 60.000 миль в промірі.

Оповідисти.

— **З Відня.** Порядок Богослужень в страстнім і сьвітлім тижни в гр.-кат. церкві св. В. М. Варвари в Відні. Дня 24. цвітня, цвітня неділя о 8. год. читана св. Літурґія, о ½ 11. год. торжественна Літурґія, о 4. год. Вечірня з послідною страстною проповідю, Суплікація і панахида. В понеділок, второк і середу о 8. год. читана св. Літурґія, о 9. год. св. Літурґія Пржедеюсєвєщенєх Дарів. Дня 28. св. вел. четвер, о 8. год. читана св. Літурґія, о 9. год. Вечірня з Літурґією св. Василя Вел., о 6. год. св. Страсти. Дня 29. Вел. П'ятниця, о 10. год. Часи царські, Обідниця, о 12. год. Вечірня з положєнем Плащенїці, о 6. год. Утрєня св. вел. Суботи, відспіває мішаний хор під батучою п. Прокоповича 7 псалмів страстних Бортияньского, Архангельско-

Поручає ся склад церковних парамехтів у Львові, ул. Руска ч. 8.

ВОЛОДИМИРА УСЦЕНЬСКОГО

(давнійше Спожарский і Усценський)

Цінники на жаданє даром і франсо.

го і Галуши. Дня 30. св. вел. Субота, о 8. год. читана св. Літургія, о 9. год. Вечірня з Літургією св. Василя Вел., о 3. год. Надгробне, о 7. год. Утрена воскресна, співає хор. Дня 1. мая, Світла Неділя паски, о 8. год. читана св. Літургія, о 10. год. торжественна св. Літургія, целебрує Вспр. о. архіпресвітер і пралат В. Фацевич, співає хор в Es-As-dur, муз. Вербицького, о 4. год. Вечірня і проповідь. Дня 2. мая Світлий понеділок, о 8. год. читана св. Літургія, о пів 11. год. торжественна Літургія, співає хор в F-dur, муз. Давидова, о 4. год. Вечірня. Дня 3. мая Світл. вторник, о 8. год. читана св. Літургія о 10. год. співана св. Літургія, о 4. години Вечірня.

— **Тарасове свято.** Учениці гімназії СС. Василянок у Львові уладжують в суботу концерт в честь Т. Шевченка. Вступ за запрошенням.

Наука, штука і література.

— **Єротей Пігуляк.** Верховинські згадки. II. Над озером. Чернівці 1909. Сторін 204. — Перед роками появила ся перша частина „Верховинських згадок“ посла Єротей Пігуляка а сего року отся друга. Як в першій, так і в другій частині сеї книжки пос. Пігуляк малює дуже принадно красу і велич наших гір, незвичайні чари нашої верховинської природи і всі гарні прикмети наших людей-верховинців. На верхах сих гір, над Черемошом коло Буркута, пробував пос. Пігуляк перед роками, аби найти там своє давне, молодецьке здоров'я. Він справді відшукав там давні свої сили — і річ ясна — любов его до наших гір від тоді ще більше в нїм змогла ся. Свої колишні пригоди і захвати в прекрасних наших горах описав пос. Пігуляк ще й тепер — по літах — так, що сї списані спомини свідчать про велику, сердечну любов его до наших гір і до народу, що живе в сих горах. Посол Пігуляк не лиш знає, але і любить наші гори і тому отсі его теперішні спомини такі свіжі, такі живі, такі цікаві. Особливо ваша молодіж напевно дуже радо повітає сю книжечку.

Ескизи.

Надії Кибальчич.

(З життя населі).
(Дальше).

У той весняний вечер она, не зважаючи на грязюку, побігла до учителя позичити карбованця, (до в неї хворіла дитина і треба було краче її годувати); а при тім — кликала разом іти до Андрієвих. Через хоробу своєї дочки та через грязюку она давно не була у них і вже боялась, щоб они не розгнівались. Михайло згодив ся і они пішли. У паньській господі обоє сиділи — увесь час почувачи себе зовсім не до речі і справді они не лчили до обстанови, ні до інших присутних, через свою несміливість, убоге вбрання й змарнілий вигляд. Взагалі були досить непримітними, але їм хотілось бути ще непримітнішими. На них мало і уваги звертали, все більше розмовляли між собою, тільки іноді пані питала їх, чи не хочуть чаю, або підсовувала їм ласощі, що стояли на столі. Але они від усього відмовляли ся.

Учитель, що був молодий, досить розвинений парубок, сидючи в Андрієвих, завжди почував образу, та не так вже за себе, як за учительку, що мала там зляканий вигляд і все тремтіла, що, може, она як небудь не вгодила панам. Тоді Михайло думав про те, що ему доводилось читати та й чути, ніби то праця облагороджує людину і робить її більш достоїною поважана та вільною. Але в житю скрізь бачив, що хто заробляє, той мусить терпіти багато понижєня, бо, щоб не втратити заробітку, мусить все терпіти та затаювати злість, що викликає зневага та образа. І здавалось ему, що то хтось навмисне, щоб заспокоїти бентежні думки та захопити до покірної праці, видумав, ніби то праця робить людину вільною та благородною...

Одя, панна небога, дочка паниної сестри, з великим захопленєм скінчила оповідання про якіхсь знайомих і почала про театр.

— Подумайте! як я люблю Шекспіра! і коли мені довело ся побачити „Отелля“, та ще у такому виконаню, то я трохи не збожеволіла від втіхи! Ви не можете собі уявити, яка то була розкіш! — звернувшись она до Михайла, кінчаючи описання театру й дії.

Заручений глянув на учителя і, побачивши на его лиці мало співчуття, подумав, що Оля дарма розказує про Шекспіра Михайлови, бо сільський учитель, бач, не може нічого знати про англійського драматурга...

— Шекспір був знаменитий англійський пи-

сьменник, що писав драми. Знаєте, т, що представляють у театрі. Він уже вмер. — Так розясниє наречений Михайлови, шукаючи слів якомога легше зрозумілих „для мало-інтелігентної людини“.

— Я знаю, — коротенько відказав Михайло й почервонів. Більше він не міг нічого сказати, а може і не посьмів.

Присутним стало ніяково за нетактовність свого майбутнього родича.

— Ви, здасть ся, хотіли нам прочитати лажку про Шекспіра? Але сьмію думати, що ви про него знаєте менше від нас! — остро кипнула Оля — по части від щирого бажання оступити ся за зневажену людину, по части, щоб показати, яка она добра та поступова.

(Дальше буде).

Телеграми

з дня 21. цвітня.

Табріс. З Урмії доносять, що турецький кулець Елльо став іменованим губернатором округу Сульдас, який Туреччина забрала від Персії.

Білгород. „Звоно“ доносить, що Сербія хоче купити Новобазарський санджак за 200 мільонів денарів. (Але що скаже на то Австро-Угорщина?)

Оповіденє.

Загальні збори Повітового Товариства Кредитового, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові відбудуть ся в дни 26. мая 1910 о год. 1. по полудни в льокалі Товариства (Ринок ч. 10, I. поверх) з слідуючим порядком дневним:

- 1) Відчитанє протоколу з попередних заг. зборів.
- 2) Звіт дирекції з діяльності і білянс за рік 1909; звіт контрольної комісії; звіт комісії Союзу ревізійного і уділенє Дирекції абсолютної.
- 3) Поділ чистого зиску.
- 4) Вибір: а) 2 членів Ради надзираючої на 3 роки, б) 1 члена на 1 рік, в) 3 заступників, г) комісії контрольної.
- 5) Внесенє і запити.

Львів, дня 19. цвітня 1910.

(2—3)

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.
від 16. до 31. цвітня 1910.

Найгарнійша сензація.

Щоденно о 8. год. вечер представленє. В неділі і свята 2 представлення о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представленє. Билети вчасніше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

5.500

нотаріяльно потверджених свідочств від лікарів і приватних людей доказують, що

КАЙЗЕР'А

Цукорхи на груди

з трема яличками.

Найскорше усувають

КАШЕЛЬ

хрипку, замуленє, катар, дихавицю і коклюш.

Пакет 20 і 40 сот. Доза 80 сот.

Дістати можна у всіх аптиках.

90(23—24)

Для прикрашеня

комнат і Читалехь!

ТАРАС ШЕВЧЕНКО в домовині і
МОГИЛА ШЕВЧЕНКА над Дніпром

Картини Сластьона виконані в артист. інституті Ангерера у Відні у величині 24+30 см. можна набути в книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, Ринок ч. 10; за 80 сотиків без нересилки, за 1 К з нересилкою (franco). Прибутком з ровпродажі жертвував радн. Ол. Барвіньський на пам'ятник Т. Шевченкови в Кліві.

Ол. Барвіньський, Історичний огляд засновин Народного Дому у Львові (на основі жерел). — Ціна 80 сотиків.

Ол. Барвіньський, З останних десятиліть XIX віку. — Ціна 40 сот.

W sprawie uniwersytetu lwowskiego list Edw. Gniewosza, szefa sekcijnego ministerstwa wyznań i ośw. do Alexandra Barwińskiego — Ціна 10 сот.

Гомерово Одиссея, переклад Ніщинського (Байди). Ч. I і II. — Ціна 4 К 40 с.

Метаморфози Овідія, переклад Сердешного — Ціна 1 К.

Григорій С. Сковорода. — Ціна 30 с.

Кониський, Непримирена. — 40 с.

Куліш, Дон Жуан Байрона. — 40 с.

Антін Головатий, Уманця. — 30 с.

Шевченко, Наймиця, повість. — 60 с.

Княгиня 30 с.

Проф. Ратміров, повість „Мордовця“. — 40 с.

Оржешко, Великий, новеля. — 50 с.

Йов, переспів П. Ратая. — 1 К.

Можна дістати через адміністрацію „Руслана“ або в книгарні Н. Товариства ім. Шевченка.

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. січня 1910.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	вночі
Краків	5:50	8:55	1:30	5:45	9:30
Краків	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Тарнопіль	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновець	8:05	—	2:05	5:58	9:30
Черновець	—	—	—	6:40	12:20
Станиславова	5:45	—	—	—	—
Коломий	—	10:20	—	—	—
Стрия і Тухли	7:29	11:45	4:25	—	11:00
Самбора	8:00	9:57	2:00	—	9:00
Сокаля	7:10	12:40	4:50	—	—
Яврова	8:05	—	5:00	9:00	—
Брухович (щодня)	—	—	5:11	—	—
Підгаєць	—	11:15	—	—	9:58
Винник	—	—	—	—	12:11
На Підзамчє з:					
Підволочиск	7:01	11:40	2:00	5:15	10:12
Бродів	7:01	—	2:00	5:15	10:12
Підгаєць	—	10:54	—	9:44	11:15
Винник	7:26	—	—	6:29	—
На Личаків з:					
Підгаєць	—	10:36	—	9:27	11:38
Винник	—	7:08	—	6:11	—

З Львова відходять до	рано	перед пол.	по пол.	вечер	вночі
Краків	5:50	8:25	3:15	7:00	11:15
Краків	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Ряшева	—	—	3:30	—	—
Підволочиск	6:20	10:—	2:16	8:00	11:10
Черновець	6:10	9:35	—	—	10:38
Черновець	—	9:10	2:23	—	2:50
Станиславова	—	—	2:50	—	—
Коломий	—	—	—	6:00	—
Стрия	7:30	—	1:45	6:55	11:25
Самбора	6:00	9:05	3:40	—	10:45
Сокаля	6:14	11:05	—	7:10	—
Яврова	8:20	—	—	6:30	—
Брухович (будні дні)	—	—	3:20	—	—
Брухович (нед. і св.)	—	—	2:01	—	—
Підгаєць	5:58	—	—	6:16	—
Винник	5:52	—	—	—	—
З Підзамчє до:					
Підволочиск	6:35	11:00	2:31	8:29	11:32
Бродів	6:35	11:00	2:31	8:29	—
Підгаєць	6:12	—	—	6:30	—
Винник	5:35	—	1:30	—	—
З Личаків до:					
Підгаєць	6:32	—	—	6:50	—
Винник	5:53	—	1:49	—	—

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — *) Лише в неділі.